

Національний банк України продовжує політику стимулюючої лібералізації валютних обмежень

Контакти в ЕУ

Володимир Котенко

Партнер

+380 (44) 490 3006

Vladimir.Kotenko@ua.ey.com

Ольга Горбановська

Партнер

+380 (44) 490 3022

Olga.Gorbanovskaya@ua.ey.com

Борис Лобовик

Партнер

+380 (44) 490 3047

Borys.Lobovyk@ua.ey.com

Ігор Чуфаров

Партнер

+380 (44) 492 8231

Igor.Chufarov@ua.ey.com

Ірина Калита

Асоційований партнер

+380 (44) 499 2420

Iryna.Kalyta@ua.ey.com

Богдан Мальнев

Асоційований партнер

+380 (44) 499 3356

Bogdan.Malniev@ua.ey.com

Галина Хоменко

Асоційований партнер

+380 (44) 490 3028

Halyna.Khomenko@ua.ey.com

На початку 2026 року Національний банк України (надалі - «НБУ») вкотре пом'якшив валютні обмеження, запроваджені у зв'язку із введенням воєнного стану.

Зміни насамперед спрямовані на запровадження умов здійснення валютних операцій за рахунок кредитних або позикових коштів та виключення окремих видів валютних операцій з-під дії валютних обмежень і граничних строків розрахунків.

13 січня 2026 року НБУ ухвалив:

- ▶ [Постанову № 2 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18»](#) (далі - «Постанова № 2»); та
- ▶ [Постанову № 3 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 14 травня 2019 року № 67»](#) (далі - «Постанова № 3»).

Обидва документи набрали чинності 14 січня 2026 року та передбачають такі нововведення:

1. Валютні операції в межах граничної суми (позикового ліміту)

Із Постановою № 2 НБУ дозволив юридичним особам-резидентам здійснювати перекази іноземної валюти в межах граничної суми - тобто суми, що отримана від нерезидента резидентом-позичальником за кредитом або позикою, за яким(ою) надання/одержання/повернення будь-якої частки кредиту або позики здійснюється виключно після 1 січня 2026 року, і яка зменшена на суму коштів, уже сплачених з метою повернення основної суми такого кредиту або позики (далі - «Гранична сума»).

Серед особливостей Граничної суми слід виділити такі:

- ▶ У разі погашення основної суми кредиту/позики Гранична сума відповідно зменшується.
- ▶ Перекази з України для погашення основної суми кредиту/позики дозволені у сукупному обсязі, що не перевищує суму одержаного кредиту/позики, зменшену на суму валютних операцій, здійснених у межах Граничної суми.

Варто зауважити, що повернення основної суми такого кредиту/позики також здійснюється в межах Граничної суми, яка додатково зменшується на суму коштів, використаних на проведення дозволених валютних операцій.

Проведення валютних операцій в межах Граничної суми є можливим за одночасного дотримання таких умов:

- ▶ Валютні операції здійснюються виключно з такою метою:
 - виконання зобов'язань за кредитами/позиками, отриманими від нерезидентів (повністю або частково) до 20 червня 2023 року (включно);
 - розрахунок за імпорт товарів, поставлених резиденту до 23 лютого 2021 року (включно);
 - повернення авансових платежів, отриманих резидентом до 23 лютого 2022 року (включно) за експорт товарів у разі, якщо виконання не відбулось або відбулось частково;
 - фінансування витрат на утримання резидентом своїх, створених за кордоном, філій, представництв та інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи (понад встановлений ліміт);
 - репатріація дивідендів іноземному інвестору/нерезиденту (понад встановлений ліміт).
- ▶ МФО не є кредитором, гарантом, поручителем за відповідним кредитним договором / договором позики.
- ▶ Кредит / позика надходить в іноземній валюті з-за кордону на банківський рахунок резидента в Україні.
- ▶ Виконання зобов'язань за кредитним договором / договором позики здійснюються з дотриманням вимог встановлених абзацами 3-7 підпункту 43 пункту 14 Постанови НБУ № 18:
 - Розмір максимальної процентної ставки становить 12% річних;
 - Повернення основної суми кредиту/позики протягом першого року здійснюється виключно за рахунок власної іноземної валюти, а починаючи з другого року - допускається також за рахунок придбаної іноземної валюти.
 - Сплата процентів, комісій, зборів та інших платежів дозволяється протягом усього строку користування кредитом за

рахунок власної та/або придбаної іноземної валюти.

- ▶ Валютні операції здійснюються через банк, що обслуговує відповідний кредитний договір / договір позики (зміна банку може бути дозволена за ініціативою резидента).
- ▶ Сума валютної операції не перевищує суми одержаного кредиту / позики.

2. Можливість повернення коштів фізичним особам - споживачам

Постанова № 2 також дозволяє українським продавцям та виробникам переказувати іноземну валюту фізичним особам - споживачам з метою повернення коштів за непоставлений або повернений товар.

Проведення таких операцій є можливим за одночасного дотримання таких умов:

- повернення коштів здійснюється на рахунок особи, з якого була проведена оплата за повернений/непоставлений товар;
- сума повернення коштів не перевищує суми вартості поверненого/непоставленого товару;
- повернення коштів за товар має здійснюватися з дотриманням загальних вимог Закону України «Про захист прав споживачів».

3. Зміни до правил валютного нагляду за граничними строками розрахунків

Постановою № 3 встановлено, що вимоги щодо граничних строків розрахунків **не** застосовуються щодо таких операцій:

- ▶ Експортно-імпортні операції щодо товарів, експортованих за зовнішньоекономічним договором, право вимоги за яким перейшло до ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» на підставі договору страхування, укладеного відповідно до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності».

Дане виключення застосовується у межах суми страхового відшкодування, зарахованого на рахунок експортера в українському банку.
- ▶ Експортні операції за страхові послуги.

Ми стежимо за оновленнями законодавства та будемо інформувати вас про важливі зміни.

Дотримуючись своєї місії – удосконалюючи бізнес, змінювати світ на краще, – компанія EY сприяє створенню довгострокового корисного ефекту для клієнтів, співробітників і суспільства в цілому, а також допомагає зміцнювати довіру до ринків капіталу.

Використовуючи дані, ШІ та технології, команди EY допомагають клієнтам впевнено будувати майбутнє та знаходити відповіді на найактуальніші питання сьогодення та майбутнього.

Фахівці компанії EY працюють в галузях аудиту, консалтингу, оподаткування, стратегії і транзакцій. Завдяки галузевим інсайтам, глобально пов'язаній багатопрофільній мережі та екосистемам партнерів, команди EY надають послуги у більше ніж 150 країнах світу.

Все для того, щоб визначати майбутнє впевнено.

Назва EY відноситься до глобальної організації та може відноситися до однієї чи декількох компаній, що входять до складу Ernst & Young Global Limited, кожна з яких є окремою юридичною особою. Ernst & Young Global Limited – юридична особа, створена відповідно до законодавства Великобританії, – є компанією, що обмежена відповідальністю її учасників, і не надає послуг клієнтам. Інформація про порядок збору та використання компанією EY персональних даних, а також про права, що мають фізичні особи відповідно до законодавства про захист персональних даних, доступна за посиланням ey.com/privacy. Більш детальна інформація представлена на нашому сайті: ey.com.

© 2026 ТОВ «Ернст енд Янг»
Усі права захищені.

Інформація, що міститься в цій публікації, представлена у скороченій формі і призначена лише для загального ознайомлення, у зв'язку з чим вона не може розглядатися в якості повноцінної заміни докладного звіту про проведення дослідження й інших згаданих матеріалів та бути підставою для винесення професійного судження. Компанія EY не несе відповідальності за шкоду, заподіяну будь-яким особам у результаті дії або відмови від дії на підставі відомостей, що містяться в даній публікації. Із будь-яких конкретних питань слід звертатися до фахівця відповідного напрямку послуг.